

Avskrift av "För. f. Smålandsminne
saml."

ACC. NR M. 9122:1-17.

Landskap: Småland Upptecknat av: olika personer

Härad: Adress:

Socken: Berättat av:

Uppteckningsår: Född år i

Folklexen. s. 1.

Barnlexen. s. 13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

9122

Några folklekar från Småland.

Inlämnade av L.G. Boring. (m. 8-12)

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

M. 9122

Smilant
Kinnervalds h

Barnlekar.

uppt. af Joh. G. Yman. f. i. öja 1839.

Ar. 1.

M. 9122 :/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Och gossen han går i ringen med röda guldband
och gossen han går i ringen med röda guldband;
den knyter han om sin käreastas arm,
den knyter han om sin käreastas arm.

- 2). "Och käre min lille gosse (flicka) knyt inte så hårdt :/
Jag ämnar ej att rymma bort :/:
- 3). Och gossen (flickan) han går och lossar på rödan guldband :/
Så hastigt den skälmen åt skogen sprang :/:
- 4). De sköto efter honom (henne) med femton gevär :/
"Och vill ni mig något, så har ni mig här." :/:
- 5). (Hastigare) "Och nu har jag blifvit gifter, nu har jag fått fru(man) :/
Den vackraste flicka (gosse) i hela vår by (vårt land) :/:

S.H.B.Svensson

M. 9122:2.

Ms. L

Ménar du, att jag går här och friar,
fast jag vänkar här så ofta om?
Mina vägar gå åt andra byar,
der ä' flickor, som jag tycker om;
mina vägar gå åt andra byar,
der ä' flickor, som jag tycker om.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. 9122:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ms. J.

Så väfva di vallman, så slå di tesamman,
och väfva vallman och slå tesamman och låta skälet gå rätt.

Så spelte di tuter, Så väfva di ruter,
och spelte tuter och väfva ruter och låta skälet gå rätt.

S.N.B.Svensson.

M. 9122:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Några Folklekar från Småland, inlämnade af
L.G.Boring.

Mr. J

Flicka lilla vill du ha mig,
se här ä' handskarne, som du gaf mig,
och östbo är du och vestbo är jag
lärskor har du och trädskor har jag,
jemka bäst du jemka vill, mig skall du ha.

Skriv endast på denna sida!

M. 9122:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. 5

Här dansar jag med lilla vännen min,
som jag har i mina tankar, tankar
och roligt ha vi haft
och roligt ska vi få,
Här är fästefolk i banko,
och roligt ha vi haft
och roligt ska vi få
här är fästefolk i banko.

Skriv endast på denna sida!

M. 9122:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nr. 6.

Höga berg och djupa dalar
se här är vännen som mig behagar,
hej hopp min lille hjerteknopp,
vi ska dansa till solen rinner opp,
hej hopp min sköna,
nu ha vi dansat i det gröna.

M. 9122:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

nr. 7.

Behagar ungersven
dansa med sin vän,
rosor och pioner,
rosor ibland de liljorna små,
hjärtunge lille mig skall du få,
rosor och pioner.

Skriv endast på denna sida! *

M. 9122:8.

Ar. 8

Här brinner en eld, han brinner så klar,
han brinner i tusen kransar,
kunde jag den glädjen få
att med min kärsta dansa,
Vänd dig om tag mig i hand (famn)
dansa med mig mera.

Här finns en vers till som jag ej
fått reda på.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. 9122:9.

Ar. 9

Aldrig må du nånsin dig inbilla,
att du får mitt unga hjerta lilla,
du må hoppa och dansa rätt så bra, du vill,
du må hoppa och dansa rätt så bra, du vill,
mitt unga hjerta hör en annan till.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

M. 9122:10.

nr. 10

Viljen I veta och viljen I förstå
hur bönderna bruka så hafre?
Far min han sådde, han sådde se så här,
och sedan så hvilade han armen,
han klappa med sin hand, han stampa med sin fot,
så gladelig, så gladelig han vände sig om uti ringen.

Se hvad jag fick uti min hand,
se hvad jag fick att föra.
Liten flicka nätter och gramm, fin i sina kläder
Jag stiger dig för när
jag håller dig så kär,
jag törs inte säga hur vacker du är,
jag låter dig stå till en annan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

M. 9122: //

Ms. //

Gack och sök upp din kusin,
ta 'en i armen, släng 'en in.
Här dansar tiljan under foten,
stå lätt uppå skon, slå emot 'en.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

M. 9122:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ms. 12

Och aldrig har jag haft så rolig qväll,
sen jag i världen börja fria,
och kan jag inte den flickan få
som jag så länge efterbiar.

Tag tag den rara
och låt sen alla andra fara,
och sen så tar jag min lilla vän
och sen så resa vi till Skara.

(Sjunges som första versen)

Och presten han skall viga oss ihop och klockaren
ska säga amen
Ock kyrkestöten ska ge ett rop, att vi ä'komna
tillsamma.

M. 9122

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Folklekar.

Barnlekarupptecknade af
Joh. G. Ymana) Borra gulläpple.

De som deltaga i denna barnlek lägga sina knutna händer ofvan-
på hvarandra. När detta är gjort säger en annan, - vanligtvis
en barnvän bland det äldre sällskapet - i det han med sitt pekfinger
liksom borrar i den hand, som är öfverst: "borra, borra gulläpple".
Egaren tar efter denna operation sin hand åter; sammalunda den 3:dje,
4:de o.s.v., sedan han på lika sätt blifvit behandlad. Sedan äfven
den siste blifvit borrarad, tillfrågas denne af den som tjenstgjort
som bormästare sålunda:

Hvar kom äpplet? -

(svaras:) Bakom qvärnen.

Hvar kom qvärnen? -

- Malde (mol) mjöl.

Hvar kom mjölet? -

- Bakte kaka.

Hvar kom kakan? -

- Vysst (rysst) i ungen (ugnen).

Hvar kom ungen? -

- Ellen brann.

Hvar kom ellen? -

- Wannet släckte.

Hvar kom wannet? -

- Oxen drack.

Hvar kom oxen? -

- Skumpade (åt) sköjen (skogen) säges äfven

Hvar kom sköjen? - "skouen".

- Yxan bet.

Hvar kom yxan? -

- Smeen smidde.

Hvar kom sme'en? -

Skriv endast på denna sida!

forts-

M. 9122: 14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- Sålde dufvor.
Hvar kom dufvorna? -
- Den ena flöj åt öster
Den andra åt väster
Den ena flöj åt norr
Den andra åt sør..

Triumferande öfver att han kunnat svara på alla dessa efterhängsna spörsmål utbrister nu den tillfrågade: "King, kong, kala... den som nu talar, han ska ha en katt-(rått)lort i munnen".

Alla knipa nu ihop sina små minnar det mesta de kunna, för att i det längsta undgå den egendomliga bestraffningen. Emellertid lyckas ej detta bättre, än att en efter annan utbrister i det mest skallande gapskratt, så mycket snarare som den, som svarat på de ofvannämnda frågorna, på allt sätt söker locka honon dertill. Så snart någon på detta sätt blivit narrad att tala eller skratta, nedsmites han utan förskoning i ensigtet med ett kol, eller något annat smitande.

M. 9122:15.

b) Räkna kribo.

"Räkna kribo" är en lek, som Hrna förmodligen känna under namn av "leka gömme". De lekande ställa sig i ring. För att utröna, hvem som skall, som det heter, räkna kribo, räknar en som ställt sig inuti ringen, på följande sätt: apolle, min solle, min sinka, min so, caresse, caró, ål, kål, mål, stål, koffert, tana, ana, ina, ona, ute!

Denna ramsa varieras äfven sålunda: apolle, min solle, min sinka, min so, sebedej, sebedó, häkk, wäkk, wällingsäck - Gakk, du, din, wäg, ut! Den som sålunda blifvit befallä att gå ut ur ringen, afträder med nöje, ty det är bra nycket roligare att gömma sig, än räkna och säka upp de gömda, hvilket är den Syndabockens pligt, som under alla dessa omräkningar ej hört af någon sådan befallning. Den på hvilken lotten sålunda fallit, ställer sig vid en stuguknut med ansigtet inåt, wanligtwis bevakad af en s.k. katt, som skall hindra honom från att se hvar de andra gömma sig och uppräknar en eller flera gånger följande ramsa:

- 1 och 2 - ba'ne gå.
- 3 - 4 - ba'ne bia (=vänta)
- 5 - 6 - köra wall gäss (plocka gäss)
- 7 - 8 - gå te'nätta
- 9 - 10 - slipa lie
- 11 - 12 - slå näsa i golf
- 13 - 14 - plocka hjorten (hjortron)
- 15 - 16 - gå på läkten (läktaren)
- 17 - 18 - sopa trappan
- 19 - 20 - sol i gru'e (grufva)
mat i stu'e (stufva=stuga)

Den som inte vell va gömd, han faur va göng hvar humnen han väll". Katten skriker: "Iu ä dä vaket!", och den som räknat begynner att uppleta de gömda, alltjemt beledsagad af katten, som genom sådana rop som t.ex. detta. "Katter (katt kallas nu äfven den som räknat) går i Annersas fähus i Nissagård" - åtvvarnar de gömda. forts-

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

c) Kanka räfvaskall M. 9122:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sedan den starkaste i sällskapet blifvit utsedd till "hund" och vigaste och fiffigaste till "räf", haka sig de öfriga (den ene hållande fast i den andres kläder) fast bakom "hunden" och föreställa "får". Sålunga sammanlänkade gå de ett hvarf omkring på golfvet. Under marschen sjunger "hunden":

"Kanka, kanka räfvaskall
Räfven ä inte hemma;
Räfven ä åt Långasjö, (Ale kärr)
Slagtar feta galtar,
I mor'n så få ni paltar."

Efter sångens slut går hunden med sin efterföljande rad af får fram till räfven, som sitter för sig sjelf i en vrå och bockar sig.

Räfven frågar: hur'dant vä'r ä dä i da'?

Hunden svarar: solskint och wackert vä'r.

Då ä dä inte mitt vä'er - säger räfven, och hunden med sina får går ännu ett slag omkring på golfvet, sjungande samma visa, hvarefter han åter presenterar sig för räfven. "Hur'dant vä'r ä dä i da'?", frågar räfven. "Snöslaskigt och ledt vä'er"/ säger hunden. "Då ä dä mitt vä'er" - utropar räfven och rusar opp från sin vrå. Nu gäller det om hunden genom väl afpassade rörelser, kan försvara sina får för räfvens illistiga angrepp. Den minsta oförsigtighet å hundens sida begagnar räfven till att bortsnappa ett eller annat får. Då han tagit alla är leken slut.

M. 9122:17.

forts-

Den som under (räkne) kattens frånvaro kan hinna fram till kribostället och med ett ljudligt "twy fö me!" - spotta för sig, som det heter, han är fri från att räkna nästa gång. Men om katten åter, sedan han hittat t.ex. "Pelle i Drumlagård" och "Kajsa i Hålan" räkna nästa gång, emedan katten, den skälmen, spottade för henne först. Sedan alla äro uppletade (några som äro omöjliga att hitta, få likväl "ligga och surma", som det heter), fortsattes leken ånyo, med den skillnad blott att Pelle i Drumlagård får ensam krypa in i en vrå, sedan han kanske t.o.m. blifvit klöst en smula af den gamle katten.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV